

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Od Jezusa Chrystusa do O.J. Simpsona – słynne procesy w dziejach ludzkości - wykład, PG_00134396						
Kierunek studiów	Kryminologia (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2025 r.		Rok akademicki realizacji przedmiotu		2025/2026		
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie		Grupa zajęć		Grupa zajęć fakultatywnych		
Forma studiów	niestacjonarne		Sposób realizacji		na uczelni		
Rok studiów	1		Język wykładowy		polski		
Semestr studiów	2		Liczba punktów ECTS		2.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki		Forma zaliczenia		zaliczenie		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Prawa i Administracji -> Katedra Historii Prawa						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr Jacek Wałdoch				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	10.0	0.0	0.0	0.0	0.0	10
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	10		0.0		40.0	50
Cel przedmiotu	Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z najważniejszymi i najbardziej symbolicznymi procesami sądowymi w dziejach świata od starożytności po czasy współczesne oraz ich wpływem na rozwój prawa, kultury prawnej i świadomości społecznej. Zajęcia mają na celu ukazanie, jak konkretne postępowania sądowe odzwierciedlały przemiany cywilizacyjne, polityczne i moralne swoich epok, a także w jaki sposób kształtowały standardy sprawiedliwości, praw człowieka i mechanizmy władzy sądowniczej.						
	Przedmiot rozwija umiejętność analizy procesów w kontekście ich tła społecznego, politycznego i prawnego, a także krytycznej oceny działań uczestników postępowań sędziów, oskarżonych, obrońców i opinii publicznej.						
Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy		Efekt z przedmiotu		Sposób weryfikacji i oceny efektu		
	[KRYML3_KK01] Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, a także rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie oraz konieczności poszerzania kompetencji i kwalifikacji zawodowych, jak również doskonalenia umiejętności		Wykazuje świadomość, że proces sądowy może być narzędziem sprawiedliwości, ale także represji, manipulacji lub legitymizacji władzy.		[SK2] prezentacja/projekt/referat/ raport		
	[KRYML3_WG02] W zaawansowanym stopniu zna terminologię oraz kluczowe pojęcia z zakresu prawa, kryminologii oraz nauk pokrewnych, w tym z zakresu prawa, psychologii i socjologii, w zakresie związanym ze studiowanym kierunkiem		Zna w zaawansowanym stopniu terminologię oraz kluczowe pojęcia z zakresu prawa karnego, procesu karnego, kryminologii, psychologii społecznej i socjologii, niezbędne do analizy historycznych procesów sądowych.		[SW2] prezentacja/projekt/referat/ raport		

Wprowadzenie: Proces jako zjawisko społeczne i kulturowe

- Funkcja procesu sądowego w historii
- Proces jako narzędzie sprawiedliwości, represji i spektaklu

Proces Jezusa z Nazaretu

- Kontekst religijny, polityczny i prawny
- Rola Sanhedrynu, Poncjusza Piłata i prawa rzymskiego
- Dziedzictwo procesu w kulturze prawnej Zachodu

Proces Sokratesa

- Demokracja ateńska a wolność słowa i filozofii
- Oskarżenie o bezbożność i demoralizację młodzieży
- Obrona filozofa jako manifest postawy obywatelskiej

Proces Joanny d'Arc

- Zderzenie wiary, polityki i prawa kościelnego
- Rola inkwizycji i procesów o herezję
- Rehabilitacja i jej znaczenie dla świadomości zbiorowej

Proces Galileusza

- Nauka a doktryna Kościoła
- Mechanizmy cenzury i kontroli myśli
- Znaczenie dla wolności badań naukowych

Procesy czarownic (np. Salem, Würzburg)

- Histeria społeczna i konstrukcja innego
- Prawo dowodowe i zeznania wymuszone
- Mechanizmy społecznego wykluczenia i strachu

Proces Alfreda Dreyfusa

- Antysemityzm, nacjonalizm i manipulacja dowodami

	• Siła opinii publicznej i rola mediów (Jaccuse! Zoli) • Konsekwencje dla systemu sprawiedliwości		
	Procesy norymberskie		
	• Sprawiedliwość międzynarodowa i rozliczenie zbrodni wojennych • Nowe kategorie prawne: zbrodnie przeciwko ludzkości • Kontrowersje: zemsta czy sprawiedliwość?		
	Proces Eichmanna w Jerozolimie		
	• Pojęcie banalności zła (Hannah Arendt) • Prawo a pamięć zbiorowa • Problem jurysdykcji i legalności		
	Proces Nelsona Mandeli (Rivonia Trial)		
	• Walka z apartheidem a mechanizmy prawne opresji • Przemówienie obronne jako manifest wolności • Rola sądu w systemach niedemokratycznych		
	Sprawa O.J. Simpsona		
	• Proces jako spektakl medialny • Rasizm, uprzedzenia i opinia publiczna • Kryzys zaufania do systemu sprawiedliwości		
	Podsumowanie: Proces sądowy jako zwierciadło epoki		
• Czego uczą nas historyczne procesy o naturze prawa i sprawiedliwości? • Czy proces może być sprawiedliwy w społeczeństwie podzielonym?			
Wymagania wstępne i dodatkowe			
Sposoby i kryteria oceniania osiąganych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	jakość	51.0%	100.0%

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	Douglas Linder, <i>The Trial of Socrates</i> University of Missouri-Kansas City Law School (wybrane fragmenty dostępne online) Maxwell Anderson, <i>Judyta i Holofernes. Proces Joanny d'Arc</i> dramat ukazujący proces w ujęciu literackim i psychologicznym Norman Mailer, <i>Ewangelia według Syna</i> kontekst procesu Jezusa Chrystusa z perspektywy kulturowej Hannah Arendt, <i>Eichmann w Jerozolimie. Rzec o banalności zła</i>, Znak, Kraków klasyczna analiza polityczno-psychologiczna Marcin Zaborski, <i>Zabić, nie zabić. Historia procesu O.J. Simpsona</i>, Wydawnictwo Czarne reportaż historyczno-sądowy Marek Andrzejewski, <i>Procesy pokazowe. Między sprawiedliwością a propagandą</i>, Scholar, Warszawa Peter Burke, <i>Historia i teoria sądów publicznych</i> analiza funkcji procesów sądowych jako spektakli społecznych
	Uzupełniająca lista lektur	Tomasz Kozłowski, <i>Nieznany nurt. Historia procesów politycznych w PRL</i>, IPN Philippe Charlier, <i>Ciała nie kłamią. Sekrety zbrodni i słynnych śledstw w dziejach</i>, Znak Paweł Wiliński, <i>Prawo do rzetelnego procesu sądowego w Konwencji Praw Człowieka</i> Mirosław Wyrzykowski (red.), <i>Granice władzy sądenia</i>, Wolters Kluwer Robert Ferguson, <i>Inferno: An Anatomy of American Punishment</i>, Harvard University Press Wybrane artykuły z portalu Famous Trials (https://famous-trials.com), red. Douglas O. Linder
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	-	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.